

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑβδομος

Ἐνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 16, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι:— Γραφεῖον τῆς Διευθυνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

7 Ἰανουαρίου 1879

ΠΑΝΟΜ. ΤΗΣ ΥΠΟΓΡ. ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΧ. ΣΠΕΤΣΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ

γνώση - ἀποδείξη

Ἐὸ ἀείμνητος Εὐστάθιος Σίμος κατέλιπεν ἀτελεῖ ἐλευθέραν μετάφρασιν τοῦ συγγράμματος τοῦ Αἰμιλίου Σουβέστηρ *Un philosophe sous les toits*, τοῦ βραβευθέντος ὑπὸ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Ἐκ τῆς μεταφράσεως ταύτης, ἣν ἐξεπόνει χάριν τῆς Ἑστίας, ἣτις καὶ ἄλλας αὐτοῦ διατριβὰς πρωτοτύπους καὶ μεταπεφρασμένας πολλάκις μετ' εὐγνωμοσύνης κατεχώρισεν εἰς τὰς στήλας αὐτῆς, ἀποσπόμεν τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον, εὐμενῶς χορηγηθὲν ἡμῖν ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀοιδίμου ἀνδρός. Καίτοι δ' ὁ θάνατος δὲν ἀφήκεν αὐτὸν νὰ ἐπεξεργασθῇ καὶ ἀναθεωρήσῃ τὸ ἔργον, νομίζομεν ὅμως ὅτι ἐλάχιστον ἐλαττοῖ τοῦτο τὴν ἀξίαν προτότου καλάμου ἀνδρός ἀριστοτέχου περὶ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν.

Σ. τ. Δ.

Ι ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Ἐρχομαι ἐκ τῆς ἐκκλησίας. Ἐὸ γείτων μου Ποθητὸς μὲ ἠρώτησε καθ' ὁδὸν διατὶ ὑπῆγα εἰς τὸν ναὸν τῆς ἐνορίας, καὶ ὄχι εἰς τὴν Μητρόπολιν, ὅπου γίνεται ἡ βασιλικὴ τελετή. Ἀπεκρίθη ὅτι ἐπροτίμησα ν' ἀκούσω ἐν ἡσυχίᾳ τὴν θείαν ἱερουργίαν. Ἐὸ Ποθητὸς ἐμειδίασε: «Καὶ τί γυρεύομεν, εἶπεν, ἡμεῖς οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἀπόκληροι τοῦ κόσμου μεταξὺ τῶν πλουσιῶν καὶ τῶν εὐτυχῶν τῆς γῆς; Πρὸς τί ἀνωφελῶς νὰ βλέπωμεν καὶ νὰ ζηλεύομεν; Καλῆτερα μακράν!» Ἐκυψα τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν ἀπεχαιρέτησα.

Ἐὸ Ποθητὸς λοιπὸν μὲ ὑποθέτει σκυθρὸν, πικρόχολον, μισάνθρωπον, φθονερὸν, ἀποφεύγοντα νὰ βλέπω τοὺς εὐτυχεστέρους μου, καὶ ἐπιδεικνύοντα διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀποστροφὴν μου. Ἄλλ' εἶναι τοῦτο ἀληθές; Δὲν ἔλαβα λοιπὸν ὡς σύμβολον τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο ἀρχαῖον παράγγελμα;

«Αἰτὸς γενόμενος, τοῖς ἔχουσι μὴ φθόνοι.»

Ἐλησμόνησα ἄρα γε τοὺς ὠραίους τούτους στίχους τοῦ Εὐριπίδου;

«Τίς ἄρα μήτηρ ἢ πατὴρ κακὸν μέγα
Βροτοῖς ἔφρουσε τὸν δυσώνημον φθόνον;
Πῶς καὶ πότ' οἰκεῖ σώματος λαχὼν μέρος;
Ἐν χερσίν, ἢ σπλάγγνοισιν, ἢ παρ' ὄμματα
Ἐσθ' ἡμῖν; ὡς ἦν μύθος ἱατροῖς μέγας

ΤΟΜΟΣ Ζ' — 1879.

Τομαῖς ἀφαιρεῖν, ἢ πότοις ἢ φαρμάκοις,
Πασῶν μεγίστων τῶν ἐν ἀνθρώποις νόσων.»

Ἐὸχι, ὄχι. Ἀπῆλλάγην, δόξα τῷ Θεῷ! ἀπῆλλάγην τῆς κακῆς καὶ δυσωνύμου ταύτης νόσου. Ἄλλὰ διατὶ πιστεύεται ὅτι δὲν ἀπῆλλάγην; διατὶ ὁ Ποθητὸς ἐλάλησεν εἰρωνικῶς ἐπὶ τοιαύτῃ πεποιθήσει; Ἄς ἐκβάλω καὶ αὐτὸν καὶ οἰονδήποτε ἄλλον ἐκ τῆς ἀπάτης. Ἐὸ ἀνθρώπος ὀφείλει, ὄχι μόνον νὰ πράττῃ αὐτὸς τὸ καλὸν, ἀλλὰ καὶ νὰ γίνεταί καλὸν παράδειγμα εἰς τοὺς ὁμοίους του. Οὕτως ἐνεργεῖται ἡ οἰκοδόμησις ἀλλήλων, τὴν ὁποίαν παραγγέλλει ἡ θρησκεία. Ἄς θέλῃω τοὺς ὀφθαλμούς μου διὰ τοῦ εὐαρέστου θεάματος ἀνθρώπων εὐδαιμονούντων. Οὐδέποτε εὐρέθην τόσον εὐτυχῆς, ὅσον ἀφοῦ χαίρω εἰλικρινῶς ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ τῶν ἄλλων. Τί εἶναι ὁ ἀνθρώπος ἐν τῷ κόσμῳ; Πλάσμα δίψαν ἔχον εὐτυχίας. Ἐὸ εὐτυχία εἶναι εἰς τὸν ἀνθρώπον ἀνάγκη· εἶναι δὲ καὶ ἡ πληρεστάτη καὶ ἡ χαριεστάτη ἀνάπτυξις τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Εἶναι καθὼς ἡ εὐωδία εἰς τὸ ρόδον, καθὼς εἰς τὴν ἀηδόνα ἡ μελωδία. Πῶς οἱ εἰς ταῦτα εὐφραίνονται δὲν εὐφραίνονται ἐπίσης καὶ εἰς τὴν εὐτυχιάν τῶν ἀνθρώπων;

Ἄλλ' οἱ ἀνθρώποι, ζητοῦντες τὴν εὐτυχιάν, παραγνωρίζουν πολλάκις τὴν ὁδὸν, καὶ περιπλανῶνται μακράν τοῦ σκοποῦ; Τόσῳ περισσότερον αὐτοὶ μὲν εἶναι ἀξιοὶ συμπαθείας, τὸ δὲ θέαμα τῆς ἀνθρωπίνης εὐτυχίας ἐρατεινὸν καὶ ἀξιόρατον. Καὶ ἀληθῶς, πόσα κωλύματα, ἐπιπροσθούντα μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς εὐτυχίας αὐτοῦ! Κωλύματα φυσικὰ, φθοραὶ, κίνδυνοι, νόσοι, θάνατοι προσφιλῶν προσώπων, καὶ ὅσα ἄλλα ἀνεξάρτητα τῆς θελήσεως αὐτοῦ· καὶ κωλύματα φανταστά, ἀλλὰ προερχόμενα ἐκ προλήψεων καὶ ἀποπλανήσεων τοιούτων, ὥστε ἢ ἐξ αὐτῶν ἀπαλλαγὴ γίνεται εἰς τοὺς πολλοὺς ἀκατόρθωτος. — Ἰδὲ τοὺς φιλοπλοῦτους, τῶν ὁποίων ἡ πλεονεξία, ἀντὶ νὰ κορεσθῇ, αὐξάνει διὰ τοῦ πλουτισμοῦ, καὶ βλέπει πάντοτε ἐνώπιον αὐτῆς στερήσεις. — Ἰδὲ τοὺς φιληδόκους, χαυνουμένους καθ' ἡμέραν διὰ τῆς ἀπολαύσεως, καὶ ἐν τῇ χαυνώσει ταύτῃ αἰσθανόμενοι ὅτι ἀπώλεσαν τὴν αἴσθησιν πάσης ἡδονῆς. — Ἰδὲ τοὺς φιλοδόξους οἵτινες, εἰς πᾶσαν ὑποτιθεμένην τῆς φιλοδοξίας αὐτῶν προσβολὴν, ὀξυχολοῦν καὶ ἐρεθίζονται καὶ δυσυπνοῦν, κα-

Ὡς ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος Συβαρίτης, ἐντὸς τῆς στρωμνῆς τοῦ ὁποίου εἶχε διπλωθῆ ἐν φύλλον ῥόδου.

Σὺ, Εὐθύδημε, εἶσαι ἀπηλλαγμένοι ὅλων τῶν τοιούτων. Ἄγαμος καὶ μόνος ἐν τῷ κόσμῳ, στερεῖσαι τῶν ἡδονῶν, ἀλλὰ στερεῖσαι συγχρόνως καὶ τῶν πικριῶν τοῦ ἐν οἰκογενεῖα βίου. Διασωθεῖς ἐν λιμένι μετὰ κινδυνώδη πελαγοδρομίαν, κατοικῶν μικρὰν ἰσόγειον κατοικίαν ἐν Γερανίῳ, κατέχων ἐν τῇ κοινῶνίᾳ θέσιν ταπεινὴν, καὶ ἐπαρκῶν εἰς τὰ τοῦ βίου σου διὰ τοῦ μικροῦ μισθοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἀσφαλιστικῆς Ἐταιρίας, βλέπων ἐκ τῆς ἀφανείας σου τὸν κόσμον ὡς θάλασσαν, καὶ οὔτε τὰ ἐξ αὐτῆς πλούτη ἐπιθυμῶν, οὔτε τὰ ναυάγια φοβούμενος — οὔτε τὸν φθόνον τῶν ἄλλων διεγείρων, οὔτε σὺ ἔχων ἀφορμὴν τοὺς ἄλλους νὰ φθονῆς — δόξαζε τὴν θεῖαν Πρόνοιαν διὰ τὴν ὁποίαν σοὶ ἐχορήγησεν εὐεργεσίαν ταύτην τῆς αὐταρκείας, καὶ λέγε πρὸς σεαυτὸν πάλιν καὶ πολλάκις ὅτι τὸ καλῆτερον μέσον πρὸς ἀπόδειξιν τῆς εὐγνωμοσύνης σου εἶναι ἡ τελεία καὶ ἀπεριόριστος πρὸς τὸν πλησίον σου ἀγάπη.

Ἔρα 10 π. μ. Ἰσταμαι πρὸ τῆς Μητροπόλεως. Πόσος θόρυβος! πόσον συνωθούμενον πλῆθος! Ἀμαξοί, στρατὸς, ἵππικόν, τὰ πάντα φύρδην μίγδην. Συμπεριπατῶ μετὰ τῶν πολλῶν διαβαίνω πολλάκις ἐμπρὸς ὀπίσω τὴν τῆς Μητροπόλεως ὁδόν, καὶ τοποθετοῦμαι ὑπὸ σκιάν ἐν τῇ πρὸς τὴν Θουριώδη ὁδὸν τοῦ Ἐρμού γωνίᾳ, ὅθεν βλέπω καὶ περιεργάζομαι ἀνέτως τοὺς διαβαίνοντας. Ἰδοὺ ἐξέρχονται. Πτωχὴ μου ἀκοή, ἐξεκωφάθη. Σάλπιγγες, τύμπανα, πάντα τὰ ὄργανα τῆς μουσικῆς, καὶ ἐπὶ πᾶσι κρότοι διαδοχικοὶ πυροβόλων. Πῶς εὐφραίνονται ἐν τῇ ταραχῇ ταύτῃ, καὶ τρέχουν τῆδε κἀκείσε, τὰ μικρὰ ταῦτα τοῦ λαοῦ παιδιὰ! Ἄ! τρέμω μήπως τὰ καταπατήσῃ τὸ ἵππικόν. . . Ἰδοὺ καὶ ἄμαξαι σφριγόντων ἵππων, πλησιάζουσαι εἰς τὴν κλιμακα τῆς ἐκκλησίας. Βοήθειαν! εἰς τὰ μικρὰ παιδιὰ! Κλητῆρες! . . . Δόξα τῷ Θεῷ! οἱ κλητῆρες τὰ παρεμέρισαν. Ἦσούχασα. Ἐπανερχομαι εἰς τὴν γωνίαν μου. Ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια, οἱ αὐλικοὶ, ἐμβαίνουν εἰς τὰς ἀμάξας. Ἰδοὺ ἔρχονται. Ὅποιοι ἵπποι! ὁποῖοι χαλινοὶ, καὶ φάλαρα, καὶ ἐφιππία, καὶ ὄχηματα, καὶ θεράποντες μεγαλόσχημοι, καὶ οἰκοστολαί! Πόσος ἄργυρος, πόσος χρυσὸς ἐν ἀφθονίᾳ! Διέρχονται ἐμπροσθέν μου. Βλέπω τὸ εὐγενὲς καὶ ἀρρενωπὸν τῆς στάσεως τοῦ βασιλέως, τὴν συμπαθῆ καὶ θελκτικὴν μορφήν τῆς βασιλίσσης, καὶ τὰ καλὰ καὶ ἀθῶα πρόσωπα τῶν βασιλοπαίδων. Καὶ ὑπουργοὶ, καὶ στρατηγοὶ, καὶ ναύαρχοι, καὶ ὅλον τὸ ἐπιτελεῖον. Τὰ πάντα ἐν πλούτῳ, καὶ λαμπρότητι, καὶ στολαῖς χρυσοπαρούφους. Οὕτω μεγαλοπρεπῶς πανηγυρίζεται

ἡ ἐναρξὶς τοῦ Νέου Ἔτους, καὶ ἡ γενομένη τελετὴ ἤτο παράκλησις πρὸς τὸν Ἰψίστον Θεόν, ἵνα ἐξαποστείλῃ αὐτὸ αἴσιον, καὶ φέρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ πᾶν εἶδος εὐδαιμονίας. Οὐδὲν δικαιότερον τῆς εὐχῆς καὶ τῆς δεήσεως ταύτης ἐκ μέρους παντὸς ἀνθρωπίνου πλάσματος. Ὅλοι αἰσθάνονται τὴν αὐτὴν δίψαν τῆς εὐτυχίας ὅλοι ἀπειλοῦνται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σπητοῦ τῆς δυστυχίας. Ἀφθόντος λοιπὸν καὶ ἀνεμέσσητος ἡ ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας εὐχή. Εἰσάκουσον αὐτὴν, πανάγαθε Θεε, καὶ κατάστησον εὐτυχή, ὅσον ἐπιτρέπουν αἱ θεῖαί σου Βουλαί, ὅλα τὰ ἔμφυγά σου δημιουργήματα· δέξαι δὲ καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μου ὅτι, ἀπαλλάξας με τῆς φιλοδοξίας καὶ τῆς φιλοπλουτίας, μὲ διατηρεῖς εὐχαριστούμενον ἐν τῇ ὀλιγαρκείᾳ, καὶ συγχρόνως ἀνοίγεις τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ φιλικὰ ταῦτα πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ πλησίον μου αἰσθήματα. Ἐν τούτοις, ἐπιτρέπεται μοι νὰ σκεφθῶ δὲ εἶναι ἄρα γὰρ μεγάλη ἡ τοιαύτη πολυτελεία εἰς ἔθνος μικρὸν καὶ πτωχὸν ὡς τὸ ἡμέτερον;

Πρόσεχε, Εὐθύδημε, ἐπὶ τῶν κρίσεών σου. Γνωρίζεις ὅτι πολλὰ καὶ διάφορα, καὶ ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς πολυτελείας, ἀποφαίνεται ἡ κοινωνικὴ ἐπιστήμη· καὶ γνωρίζεις ἀκόμη ὅτι ἥλθες ἐν ταῦθα ἵνα φαιδρύνῃς τὰ βλέμματά σου ἐπὶ τῇ θεᾷ προσώπων εὐδαιμονούντων, καὶ πᾶν ὅ,τι φέρει χροιάν σκυθρωπῆς ἐπικρίσεως κακῶς συμβιβάζεται πρὸς τὸν τοιοῦτόν σου σιοπόν.

Ἐπειτα, σκέφθητι ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς βασιλείας, ὁ τόσον ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἀναγκαῖος, φέρει ὄρους τινὰς μεθ' ἑαυτοῦ, τῶν ὁποίων ἡ παράβλεψις καταβιβάζει αὐτὸν τῆς ἀνηκούσης πρὸς τὸν ὁποῖον καθιδρῶθῃ σιοπὸν θέσεως. Τοιαῦτα πρὸ πάντων εἶναι ἡ ἐθιμοτυπία καὶ ἡ ἐξωτερικὴ λαμπρότης. Τοιοῦτος εἶναι καὶ τοιοῦτος ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος. Ἴνα καλῶς ἐμφορηθῇ τῶν προσόντων Ἀρχῆς διηνεκοῦς καὶ ὑπερτάτης, πρέπει νὰ θεωρῇ αὐτὴν ἐν ἐξόχῳ καὶ χωριστῇ περιωπῇ, καὶ νὰ ἔχῃ ἀδιαλείπτως πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ χωρίζον αὐτὸν ἀπ' αὐτῆς διάστημα. Οὕτω καὶ μόνον γίνεται σεβαστὸν εἰς τὰ πλήθη τὸ εἶδος τοῦτο τῆς Ἀρχῆς.

Ἡ Μητρόπολις ἐκενώθη. Ἄς στραφῶμεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἐρμού. Ἡ κίνησις, ὁ θόρυβος, ἡ συσσώρευσις ἐξακολουθοῦν. Οἱ ἐξῶσται ὅλοι εἶναι πλήρεις θεατῶν, καὶ μάλιστα γυναικῶν, ἐν λαμπρᾷ ἐνδυμασίᾳ. Πόσον συχνάκις τὸ ὠραῖον τοῦτο ἤμισυ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους δραματίζει συγχρόνως τὸ διπλοῦν πρόσωπον· Ὁρῶσαι καὶ δρῶμεναι! Καὶ αἱ ἄμαξαι τῶν πλουσίων, καὶ τὰ περικαλλῆ ταῦτα ὄχηματα, τὰ πλήρη φαιδρῶν ἐποχουμένων. Πόσα παιδιὰ ἰδίως, μειδιῶντα, ἀγγελοπρόσωπα, ἐπιδεικνύουν χαριέντως πρὸς ἄλληλα τὰ δωρηθέντα αὐτοῖς ἀθύρματα! Ἐν ἄλλο εἶδος ἀνθρώπων ἐλκύει τὴν προσοχὴν

μου. Ποῦ τρέχουν καὶ τί φέρουν εἰ διασταυροῦν-
τες τὴν ὁδὸν καὶ ἀνεπιλήπτως ἐνδεδυμένοι ὑ-
πνέεται, μετὰ καὶ ἀνευ οἰκότητος; Ἐνόησα.
Φέρουν τὰ ἀνταλλάσσόμενα δῶρα τοῦ Νέου Ἐ-
τους, τὰς στρήνας τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων, καὶ
μεταδίδουν τὰς εὐχὰς τῶν κυρίων αὐτῶν εἰς
φιλικὰς οἰκογενεῖας. Καὶ ὁ ἀναμιγνύμενος λαὸς
φαίνεται συμμετέχων τοῦ γενικοῦ τῆς χαρᾶς
αἰσθήματος, διότι παντοῦ βλέπω γελῶντα πρό-
σωπα καὶ ἐνδύματα νέα. Ἐδῶκε λοιπὸν ἐν-
τευξιν ἐνταῦθα πρὸς ἑαυτὴν ἢ ἀνθρωπότητος, ἵνα
τὰ μέλη αὐτῆς ἐπιδείξωσιν ἀλλήλοις τὴν εὐ-
δαιμονίαν αὐτῶν, καὶ προσφέρωσι καὶ λάβωσιν
εὐχὰς ὑπὲρ αὐτῆς. Εὐδαιμονεῖτε, εὐδαιμονεῖτε,
φίλοι μου καὶ ἀδελφοί μου. Εἶθε νὰ πληρωθῶσιν αἱ
εὐχαὶ ὑμῶν, καὶ ἡ ἀρχομένη νέα αὐτῆ τοῦ χρόνου
περίοδος νὰ ᾖ ἀνὰ σύμφωνος πρὸς τὰς ἀθῶας ὑ-
μῶν ἐπιθυμίας! Μετὰ συγκινήσεως ἀποτείνω
καὶ ἐγὼ πρὸς ὅλους ὑμᾶς τὰς εὐχὰς μου. Δέξα-
σθε αὐτάς, καθὼς τὰς προσφέρω, εἰλικρινῶς,
ὡ σεῖς, παρόντες ἀδελφοί μου. Ἄλλ' εἴστε σεῖς
ὅλοι τῆς πόλεως ταύτης οἱ κάτοικοι, καὶ δὲν
ὑπελείφθησαν ἄρα γε μακρὰν τῆς τύρβης τῶν
εὐδαιμόνων ἀνθρώποι πάσχοντες, νοσοῦντες, πε-
νόμενοι, ἢ ἄλλως ἀδυνατοῦντες νὰ ἔλθωσιν ἐν-
ταῦθα, καὶ ν' ἀναμιχθῶσι μετὰ τοῦ ζῶντος
τούτου πλήθους; Ἀπονέμω λοιπὸν καὶ πρὸς ὑ-
μᾶς, ἀδελφοί ἀπόντες καὶ ἀπολειπόμενοι, τὰς
εὐκτηρίους μου ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἐτει προσρήσεις.

Ἀποτείνωμαι πρὸς σέ, ἀγαθὴ οἰκογένεια,
περὶ τὴν κλίνην νοσοῦντος πατρὸς συνηθρο-
σμένη, θεραπεύουσα τὸν προσφιλῆ γέροντα, καὶ
καιροφυλακτοῦσα, κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ
ἰατροῦ, νὰ ἐξανοιξῆς ἐν τῷ μαργαρίτῃ τοῦ ἰ-
δρωτός το πρώτον σημεῖον τῆς ποθομένης ἰά-
σεως.

Ἀποτείνωμαι πρὸς σέ, τρυφερὰ μήτηρ, πα-
ρακατημένη παρὰ τὴν κοιτίδα πάσχοντος βρέ-
φους, τῆς ὁποίας τὰ πλήρη δακρῶν βλέμματα
μεταβαίνουν ἐναλλάξ καὶ ταχέως ἀπὸ τοῦ ἀ-
γαπητοῦ ὄχρου προσώπου εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ τοί-
χου κρεμασμένην προσκυνητὴν εἰκόνα τῆς Θεο-
τόκου.

Ἀποτείνωμαι πρὸς ὑμᾶς, ἐργάτιδες δύο ἀ-
δελφαί, καταπονούμεναι ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸς
διατροφήν ὑμῶν καὶ τῆς παραλύτου ὑμῶν μη-
τρὸς, αἵτινες, ἀφοῦ διήλθετε ὅλην τὴν νύκτα
ράπτουσαι, ἐπαύσατε ἀπὸ πρώτας τὴν ἐργασίαν,
χάριν τῆς ἑορτῆς, καὶ κατεκλίθητε κατὰ σκοπι-
πλῆσιν τῆς μητρὸς, ἥτις πρὸ ὑμῶν ἐξυπνή-
σασα, θορυβῆ ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτῆς ἵνα ἐ-
γερθῆτε.

Ἀποτείνωμαι πρὸς σέ, ἐργάτα τῆς δια-
νοίας, πτωχὲ μαθητὰ ἀπὸ τῶν ἐπαρχιῶν, ὅστις
ἵνα ἐπαρκέσης εἰς τὰς σπουδὰς σου, μιμούμε-
νος Κλεάνθην τὸν ἐπικληθέντα Φρεάντην, τὰς
μὲν ἡμέρας, μετὰ τὴν ἀκρόασιν τῶν μαθημά-

των, ἐνασχολεῖσαι ἐν τοῖς δικαστηρίοις εἰς ἀν-
τιγραφὰς, τὸ δὲ πλεῖστον τῶν νυκτῶν ἀγρυ-
πνεῖς μελετῶν καὶ ἤδη, ἀφοῦ σ' εἰσχόλησε μέ-
χρι τοῦ ὄρθρου ἡ λύσις μαθηματικοῦ προβλή-
ματος, ἀναλαβούσης τῆς φύσεως τὰ δικαιοῦ-
ματα αὐτῆς, ἀπεκοιμήθης βαθέως ἐπὶ τῆς τρα-
πέζης καὶ τῶν βιβλίων σου.

Ἀποτείνωμαι πρὸς ὅλους ὑμᾶς ἐν γένει, ἄ-
πορα πλάσματα, εὐαίσθητοῦντα μὲν πρὸς τὴν
εὐδαιμονίαν, ἀγευστα δὲ αὐτῆς εἰσέτι, καὶ εὐ-
χομαι ὑμῖν ἀπὸ καρδίας νέον ἔτος αἴσιον, αἰ-
σιώτερον τοῦ παρελθόντος, ἀπαλλαγὴν ἀπὸ
τῶν κατατρυχόντων ὑμᾶς δεινῶν, καὶ πνεῦμα
αὐταρκείας τοιοῦτο, ὅποιον ἐχάρισεν εἰς ἐμὲ
ὁ Θεός, μετὰ πλείστας τοῦ βίου τρικυμίας.

Μεσημβρία. Ἐμβαίνω εἰς τὴν οἰκίαν μου.
Καλῶς ἐπραξα μεταβάς εἰς τὴν Μητρόπολιν,
καὶ ἀπολαύσας τοῦ τερπνοῦ καὶ πανηγυρικοῦ
θεάματος. Τοῦ θεάματος τούτου ὀλίγον ἔλειψε
νὰ στερηθῶ, καὶ χρεωστῶ εἰς τὸν γείτονα Ποθη-
τὸν τὴν τῆς ἀπολαύσεως χάριν. Ἄλλὰ περὶ τοῦ
Ποθητοῦ ἐπεφυλάχθην νὰ μεριμνήσω. Ὁ Ποθητὸς
μνησικακεῖ κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς ἀνθρω-
πότητος εὐδαιμονοῦσης. Διατί; Κύριος οἶδε πόθεν
λαβὼν ἀφορμὴν. Τοῦτο ἀφίνω ἄλλοτε νὰ τὸ μάθω.
Ἐν τούτοις ὑπεσχέθην σήμερον εἰς ἑμαυτὸν νὰ
τὸν ἐπαναφέρω εἰς τὴν φιλανθρωπίαν. Τί λοι-
πὸν ποιητέον; . . . Ἄλλὰ τί ἀκούω; Ἐριδας
καὶ φωνὰς ἐκ τῆς τοῦ Ποθητοῦ οἰκίας. Τὸ λε-
πτὸν τοῦ σανιδώματος ἐπιτρέπει ν' ἀκροασθῶ
ἄλλ' ἐπιτρέπει τούτο ἄρα γε καὶ ἡ ἠθικὴ; Σὺ,
Θεέ, καὶ σὺ, συνειδησεῖς, γνωρίζετε ὅτι πράττω
τούτο πρὸς σκοπὸν ἀγαθόν.

ΜΗΤΗΡ. Ἄφες τα, φίλε μου τὰ ταλαίπωρα.
Ἄρκει ὅτι δὲν ἔλαβον σήμερον, πρώτην τοῦ ἔ-
τους, ἀνὰ ἐκ τῶν συνηθῶν παιγνιδίων, τὰ
ὅποια πρὸ ἡμερῶν περιμένουν. Ἄρκει ὅτι τρέ-
χουν εἰς τοὺς δρόμους γυμνόποδα καὶ ἀσκεπῆ
τὴν κεφαλὴν. Μὴ τα βλασφημῆς. Εἴμεθα πτω-
χοί· μᾶς λείπουν ὄλα· ἄς ἔχωμεν τοῦλάχιστον
τὴν εἰρήνην.

ΠΑΤΗΡ. Τὴν εἰρήνην! τὴν εἰρήνην! πῶς θέ-
λεις νὰ ἔχω τὴν εἰρήνην, ἐνῶ χίλιοι δαίμονες
βασανίζουν τὴν καρδίαν μου; Αὐτὸ δᾶ, ὅτι δὲν
ἠδυνήθην νὰ φέρω δύο εὐτελῆ δῶρα εἰς τὰ δύο
αὐτὰ ἔλεσινα πλάσματα. Αὐτὸ δᾶ, ὅτι τὰ βλέ-
πω γυμνόποδα καὶ ἀσκεπῆ τὴν κεφαλὴν. Αὐτὸ
δᾶ, ὅτι βλέπω τὸν πῖλόν μου ῥυπαρὸν καὶ κα-
τεσχιμένον, καὶ, ὄχι τὴν πρώτην τοῦ ἔτους,
ἀλλ' οὔτε κἂν ἡμέραν ἐργάσιμον φορούμενον
πλέον. Αὐτὸ δᾶ, ὅτι βλέπω σοῦ, κυρία εἰρηνι-
κῆ, τὸ παμπάλαιον ἐπανωφόριον, τελειώσαν
τὸν ἐπὶ σοῦ βίον σου, καὶ κράξαν πρὸ πολλοῦ
τὴν σκυβαλοφόρον ἄμαξαν. Αὐτὸ δᾶ, ὅτι βλέ-
πω τὴν θυγατέρα σου φοροῦσαν φόρεμα τῶν
παλαιῶν καὶ κατεμβαλωμένον, ὥστε καὶ οἱ ἰ-

δικοί μου ὀφθαλμοί, οἱ συνειθισμένοι εἰς τὴν δυστυχίαν, δὲν ἤμποροῦν νὰ σταθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ χωρὶς . . .

ΘΥΓΑΤΗΡ. Πάτερ μου, ἀγαπητέ μου πάτερ, ἐγὼ δὲν θέλω νέον φόρεμα. Ἐχει ὁ Θεὸς παρεμπρός· ἄς ἔχωμεν μόνον ὑπομονὴν . . .

ΠΑΤΗΡ. Ἄ! εἶχαμεν μίαν κυρίαν Εἰρήνην, καὶ τώρα ἔχομεν καὶ μίαν κυρίαν Ὑπομονὴν. Δὲν θέλεις σὺ, λέγεις· ἀλλ' ἐγὼ θέλω. Θέλω καὶ δαμονιζομαι, θέλω καὶ παραφρονῶ, θέλω καὶ βλέπω πλούσιον καὶ νομίζω ὅτι μοῦ ἀπέσπασε τὰ σπλάγχνα ἐκ τῆς καρδίας. Μὲ κατατῆκει ἡ μισανθρωπία· ζητῶ ἐκδικησιν, ἐκδικησιν κατὰ παντὸς πλουσίου. Τοὺς βλέπεις τοὺς κακούργους καὶ περιφέρονται ἐπιδεικνύοντες τὰ πλούτη των, καὶ δὲν ἤξεύρουσιν οἱ ἀλιτῆριοι ὅτι μόνη ἡ θεὰ αὐτῶν εἶναι ὕβρις κατὰ τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος.»

Εὐθύδημε, ἤκουσες. Τὸ ἔργον σου εἶναι φανερόν πλέον. Ἡ δυστυχὴς αὐτὴ οἰκογένεια πρέπει νὰ λάβῃ δῶρα τοῦ νέου ἔτους, καὶ νὰ τὰ λάβῃ ὡς προερχόμενα ἐκ χειρὸς πλουσίου. Ἐχει τὸ χαρτονομίσμα ἐκεῖνο τῶν ἑκατὸν δώδεκα δραχμῶν, τὸ προσδωρισμένον εἰς ἔνδυμασίαν σου. Ἐχει ὁ Θεὸς διὰ σέ· ἄς δαπανηθῇ τώρα εἰς τὴν καλητέραν αὐτὴν χρῆσιν. Ἰδοὺ αὐτὸ ἐκ τοῦ κιβωτίου μου. Ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ἀγορὰν πῖλου διὰ τὸν Ποθητόν, ἐπανωφορίου διὰ τὴν κυρίαν Ποθητοῦ, φορέματος διὰ τὴν δεσποσύνην Ποθητοῦ, πιλιδίων, σανδάλων καὶ παιγνιδίων διὰ τὰ δύο παιδιά. Ἄς τρέξω εἰς τὴν ἀγορὰν. Περὶ τοῦ τρόπου τῆς προσφορᾶς ἔχω καιρὸν νὰ σκεφθῶ καθ' ἑδόν.

Ὡρα 2 μ. μ. Ἐρχομαι ἐκ τῆς ἀγορᾶς. Ὁ Θεὸς ὑλόγησε τὸν σκοπόν μου. Τὰ χρήματα, ὄχι μόνον ἔφθασαν, ἀλλὰ καὶ ἐπερίσσευσαν. Καὶ ἔπρεπεν ὅθεν καὶ ἠγοράσθησαν ἐλεγκτὰ τινὰ τρόφιμα καὶ τὸ κἀνίστρον. Τὸ κομίζον αὐτὰ παιδίον νομίζω ὅτι ἀνήκει εἰς ἄλλην γειτονεῖαν.

«Ἄκουσε, παιδίον· ποῦ κατοικεῖς;

— Εἰς τὴν Πλάκα.

— Ἐρχεσαι ποτὲ εἰς τὴν συνοικίαν ταύτην;

— Πολλὰ σπανίως.

— Σὲ γνωρίζουν ἐδῶ οἱ γείτονες;

— Δὲν πιστεύω.

— Λάβε μίαν δραχμὴν διὰ τὸν κόπον σου καὶ διὰ τὴν ἑορτὴν, καὶ κτύπησε εἰς ἐκείνην ἐκεῖ τὴν οἰκίαν. Ὅταν ἔλθῃ τις ν' ἀνοίξῃ, πρόσφερε τὸ κἀνίστρον καὶ εἶπε ταχέως· «Μία κυρία, λαμπρὰ ἐνδεδυμένη, καὶ ἐπὶ μεγαλοπρεποῦς ἀμάξης, ἐστάθη μακρόθεν καὶ μοι ἔδωκε νὰ σᾶς δώσω αὐτὸ τὸ κἀνίστρον. Μὴ περιμείνης ἀπάντησιν, ἀλλὰ κλείσε σὺ ἔξωθεν τὴν θύραν καὶ φύγε.»

Τὸ παιδίον ἔρχεται καὶ μοι ἀναγγέλλει ὅτι

νεάνις ἐξελθούσα, καὶ ἀνοίξασα τὴν θύραν, ἔλαβε τὸ κἀνίστρον καὶ ἔμεινε ἀναυδὸς· ἤρχισε δὲ νὰ ἐξετάζῃ τὰ περιεχόμενα, ὅτε αὐτὸ ἔκλεισε μεθ' ὀρμῆς τὴν θύραν καὶ ἔφυγεν.

Ἀξιόλογα· τώρα πλέον πρέπει νὰ ὑπάγω καὶ ἐγὼ. Πρὸ τούτου ὅμως ἄς ἀκούσω ἐκ τοῦ σανιδώματος. Θόρυβον ἀκούω, ἀλλὰ πόσον διάφορον τοῦ πρώτου! Θόρυβον χαρᾶς, καὶ ἐκπλήξεως χαρμοσύνου, καὶ πλήρη γελώτων. Ὁ Ποθητὸς αἰτιατᾷ γελῶν τὴν θυγατέρα του Ἀγγελικὴν ὅτι δὲν ἐπρόφθασε νὰ γνωρίσῃ τὴν προσφέρουσαν κυρίαν.

ΠΑΤΗΡ. Ἀνόητα ἔπραξες, Ἀγγελικὴ. Δὲν ἔτρεχες νὰ ἰδῆς τὴν ἀμαξάν καὶ νὰ εὐχαριστήσῃς;

ΘΥΓΑΤΗΡ. Ἄλλ' ἀφοῦ σᾶς λέγω δὲν ἐπρόφθασα! Ἐγὼ τὰ ἔχασα· μόλις ἤρχισα νὰ βλέπω τὰ περιεχόμενα, τὸ παιδίον ἔσυρεν ὀρμητικῶς τὴν θύραν, ἔκλεισε καὶ ἔφυγεν. Ὅταν ἠθέλησα ν' ἀνοίξω πάλιν τὴν θύραν, οὔτε παιδίον πλέον, οὔτε ἀμαξα . . .

ΠΑΤΗΡ. Ἀλλὰ πόσον ὄραν ἔκαμες ἕως νὰ μετανοίξῃς, κυρία Ὑπομονή; Αἶ, ἔπρεπε νὰ τελειώσῃς πρώτον τὴν ἐπιθεώρησιν ὄλου τοῦ κἀνίστρον. Αἶ, τώρα πλέον εἶσαι καὶ κυρία Περιέργεια. Καλὰ δὲν σὲ λέγω;

Ἐνταῦθα ἤρχισαν νὰ ὀμιλῶσιν ὅλοι δομοῦ, καὶ γέλωτες φαιδροὶ διέκοπτον τὰς ὀμιλίαις.

Τότε ἔκρουσα τὴν θύραν. Ἡ Ἀγγελικὴ ἤλθε ν' ἀνοίξῃ.

ΕΓΩ. Δέχεσθε ἐπισκέψεις καὶ εὐχὰς διὰ τὸ Νέον Ἔτος;

ΠΑΤΗΡ. Ὅρισατε, ὀρισατε, κύριε Εὐθύδημε. Σᾶς ἀντεπευχόμεθα· εἰς ἔτη πολλά καὶ καλὰ!

ΕΓΩ. Σᾶς βλέπω φαιδρὸς καὶ χαίρω.

ΜΗΤΗΡ. Δὲν ἤξεύρετε τί μᾶς συνέβη. Μᾶς ἤλθεν αὐτὸ τὸ κἀνίστρον, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ αὐτὰ τὰ ὠραῖα πράγματα.

ΠΑΤΗΡ. Κυττάξατε. Πῖλος ὀλοκαίνουργος δι' ἐμέ. Καλὸν ἐπανωφόριον διὰ τὴν κυρίαν ἐδῶ. Ὁραῖον φόρεμα διὰ τὴν κυροῦλαν ἐκεῖ. Δύο κομψὰ πιλιδία, δύο ζεύγη σανδάλων καὶ δύο ἀστεῖα παιγνιδία διὰ τοὺς μικροὺς αὐτοὺς παλαβοὺς. Καὶ προσέτι χοιρομέριον, λουκάνικα, ὀλλανδικὸν τυρίον, γλυκύσματα, δύο φιάλαι κρασίου τῆς Κηφισιάς, βλέπετε, βλέπετε.

ΕΓΩ. Ἀλλὰ ποῖος τὰ ἔστειλε;

ΠΑΤΗΡ. Ποῖος τὰ ἔστειλεν; Ἐδῶ εἶναι τὸ βάλε βράσε. Ἄς τὰ εἶπῃ ἡ Ἀγγελικὴ.

Ἡ Ἀγγελικὴ ἔσπευσε νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ διατρέξαντα, τὸ ἄγνωστον παιδίον, τὴν λαμπροφῶρον κυρίαν, τὴν μεγαλοπρεπῆ ἀμαξάν, χωρὶς νὰ λησμονήσῃ τὰς δικαιολογίας της ὅτι δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἰδῇ περισσότερα.

ΜΗΤΗΡ. Τὸ περίεργον εἶναι, κύριε Εὐθύδημε, ὅτι περὶ ὅλων ἀκριβῶς τῶν σταλέντων, ἐκτὸς τῶν φαγητῶν, ἐκάμαμεν λόγον πρὸ ὀλίγου ἐν πνεύματι ὀργῆς καὶ ἀπελπισίας· ὡ-

στε λέγεις πῶς μᾶς ἤκουσαν καὶ τὰ ἔστειλαν! !

Ἐκαμώθη ὅτι συλλογίζομαι.

ΠΑΤΗΡ. Τί λέγετε εἰς αὐτὰ, κύριε Εὐ-
θύδημε;

ΕΓΩ. Περίεργον πρᾶγμα! Διέβαινα περὶ τὴν
μεσημβρίαν, καὶ ἤκουσα ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὄρ-
γίλας φωνάς. Ἐξῶ δὲ τῆς θύρας ἔστεικεν ἄμαξα
μεγαλοπρεπῆς μετὰ χρυσοστολιστῶν ὑπηρετῶν,
ἧτις ἐφαίνετο συγκινουμένη καὶ προσέχουσα εἰς
τὰ λεγόμενα. Ἐπειτα, ἐξήγαγε σημειωτάριον
καὶ κάτι ἐσημείωσεν. Ἐγὼ δὲ ἀπεσύρθη.

ΜΗΤΗΡ. Τὰ ἤκουσε λοιπὸν ὅλα. Τί ἐντροπή!

ΕΓΩ. Διὰ τί ἐντροπή; Ἐντροπή δὲν εἶναι εἰς
τὸν πτωχόν, ὅταν ὁμολογῇ τὰς ἀνάγκας του·
ἐντροπή εἶναι εἰς τὸν πλούσιον, ὅταν ἀποστρέφῃ
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ δὲν τὰς ἀκούη. Δόξα
καὶ τιμὴ εἰς τὸν πλούσιον, ὅταν καὶ τὰς ἀκούη
καὶ ἔρχεται εἰς βοήθειαν αὐτῶν.

ΠΑΤΗΡ. Καλὰ λέγετε, κύριε Εὐθύδημε. Δόξα
καὶ τιμὴ καὶ εὐλογία Θεοῦ εἰς τὴν ἀγαθὴν αὐ-
τὴν κυρίαν!

ΕΓΩ. Ἦτον πλουσία, εἶπατε, αὐτὴ ἡ κυ-
ρία, κύριε Ποθητέ;

ΠΑΤΗΡ. Τοῦτο λέγει τοῦλάχιστον ἡ Ἄγγελ-
λική. Καὶ ἔπειτα, τὸ ἔργον τῆς. . .

ΕΓΩ. Ἦτον πλουσία λοιπὸν, λέγω πάλιν.

ΠΑΤΗΡ. Καὶ διὰ τί τὸ λέγετε πάλιν; Θε-
λετε ἴσως νὰ μὲ πειράξετε;

ΕΓΩ. Καὶ δὲν ἔχω δίκαιον; Δὲν εἶπατε ὅτι
ἔχετε μῖσος ἀσπονδὸν καθ' ὅλων τῶν πλουσίων;

ΠΑΤΗΡ. Αἶ, εὐλογημένε! Ἄς ἦσαν ὄλοι οἱ
πλούσιοι καθὼς αὐτὴ ἡ κυρία, καὶ τότε θὰ ἐβλέ-
πετε ἂν ἔχω μῖσος ἢ ἀγάπην.

ΕΓΩ. Ἐν τούτοις, δὲν ἠθέλετε νὰ παραδε-
χθῆτε ἐξαιρέσειν, καὶ ἰδοὺ ἀγνωστος κυρία, μό-
νον διότι ἔλαχεν ἐκ περιστάσεως νὰ λάβῃ γνῶ-
σιν τῶν ἀναγκῶν ἐνὸς ἀνθρώπου, τοῦ στέλλει
τοιαῦτα δῶρα. Τίς οἶδεν ἂν, καὶ εἰς πολλὰς
ἄλλας περιστάσεις, ὅτι ἀποδίδομεν εἰς ἀδια-
φορίαν καὶ ἀσπλαγχτίαν, δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀπο-
δώσωμεν εἰς μόνην ἀπροσεξίαν καὶ εἰς ἀπλὴν
εὐκαιρίας ἔλλειψιν;

ΠΑΤΗΡ. Ἄς τ' ἀφήσωμεν αὐτὰ πλέον. Ἐγὼ
μετεβλήθη ῥιζικῶς ἀπὸ σήμερον.

ΕΓΩ. Συμφιλοῦσαι λοιπὸν μετὰ τῶν ἀδελ-
φῶν ἡμῶν τῶν πλουσίων;

ΠΑΤΗΡ. Μάλιστα, μάλιστα, καὶ ἐξ ὅλης καρ-
δίας. Ὑπὸ μίαν ὅμως συμφωνίαν.

ΕΓΩ. Ποίαν συμφωνίαν;

ΠΑΤΗΡ. Νὰ μὲ ἀκούσης ἄλλοτε νὰ σοῦ διη-
γηθῶ πόθεν προῆλθεν ἡ τοιαύτη μιανθρωπία
μου, τὴν ὁποίαν σήμερον καταδικάζω.

ΕΓΩ. Πολὺ καλὰ.

ΠΑΤΗΡ. Καὶ ὑπὸ μίαν ἄλλην ἀκόμη συμ-
φωνίαν.

ΕΓΩ. Ποίαν ἄλλην πάλιν;

ΠΑΤΗΡ. Νὰ καθήσετε νὰ συμφάγωμεν.

ΕΓΩ. Πολὺ εὐχαρίστως.

Δυσκόλως δύναμαι νὰ περιγράψω τὴν εὐθυ-
μίαν, τὴν ζωηρότητα, τὴν εὐτραπελίαν ὅλων
ἡμῶν κατὰ τὸ ὠραῖον καὶ ἀξιωματικόν ἐ-
κείνο γεῦμα. Τὰ δάκρυα ἦσαν ἐπὶ τῶν ὀφθαλ-
μῶν μου, καὶ, ἐπειδὴ τὸ πάθος τῆς συγκινή-
σεως εἶναι κολλητικόν, καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν
οἱ ὀφθαλμοὶ—ἐκτὸς τῶν ἀθῶων παιδίων, ἅτινα
κατεβρόχιζον τὰ γλυκύσματα ἐν σιωπῇ—δὲν
ἔστεροῦντο ὑγρότητος. Ἦσαν δάκρυα ἀγαλλιᾶ-
σεως ψυχικῆς ἢτον ἢ ἀληθῆς εὐδαιμονία τῆς
καρδίας. Πρᾶγμα ἀξίον παρτηρήσεως, μετὰ
πόσης εὐκολίας ὁ πτωχὸς λησμονεῖ τὴν δυστυ-
χίαν του. Συνειθισμένος νὰ προσέχῃ μόνον εἰς τὸ
παρὸν, δρᾷται ἀμέσως πάσης ἐμφανιζομένης
ἀπολαύσεως· ἐνῶ ὁ πλούσιος, κατὰ μέρος ὢν ἐκ
τῆς χρήσεως, ἔχει ἀνάγκην χρυσοῦ καὶ ἀνέσεως
πολλῆς ἵνα κατορθώσῃ νὰ γείνη εὐτυχῆς.

Ἦ τὸν θεὸν ὑπάρχοντα ἐπὶ τῶν ἀνθρωπι-
νων πραγμάτων συμψηφισμὸν!

Ἄνεχώρησα ἐξώρας, ἀφήσας ἐν πλήρει εὐδαι-
μονίᾳ τὴν καλὴν ἐκείνην οἰκογένειαν.

Καὶ ἐγὼ οὐδέποτε ὑπῆρξα εὐδαιμονέστερος·
οὐδὲ ποτὲ θὰ λησμονήσω τὴν ἐφετεινὴν εὐτυχῆ
πρωτοχρονίαν. Εὐχαριστῶ σοι, Θεέ μου, ὅτι μὲ
ὠδήγησες νὰ προξενήσω εἰς ἑμαυτὸν, δι' ὀλί-
γων χρημάτων, τὴν ἀνεκλάλητον ταύτην ἡδο-
νήν.

ΛΟΥΚΗΣ ΛΑΡΑΣ

Αὐτοβιογραφία γέροντος Χίου.

Οἱ διαβιώσαντες ἐν Ἀγγλίᾳ ὁμογενεῖς ὁ ἀναγνωρί-
σωσιν εὐκόλως τὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Λουκῆ Λάρα
ὑποκρυπτόμενον Χίον. Συχνάκις ἤκουσα αὐτὸν διη-
γούμενον τῆς νεότητός του τὰς δοκιμασίας. Περὶ τὰ
τέλη τοῦ βίου του ἐπεγείρισθῃ κατὰ προτροπὴν μου νὰ
γράψῃ ἰδιοχείρως τὰς ἀναμνήσεις του, ὅτε δὲ πρό τι-
νων ἐτῶν ἀπεβίωσεν, ἀνευρέθη μεταξὺ τῶν ἐγγράφων
του τὸ χειρόγραφον, ὑπὸ ταινίαν φέρουσαν τὸ ὄνομά
μου. Ἐκδίδων αὐτὸ σήμερον εὐχόμενος, ὅπως ἀναγνωσθῇ
παρ' ἄλλων μεθ' ὅσου ἐγὼ ἐνδιαφέροντος ἤκουον τὰς
προφορικὰς τοῦ γέροντος διηγήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1821 εὕρισκό-
μην εἰς Σμύρνην. Ἦμην τότε εἰκοσαετής σχε-
δόν. Πρὸ ἐπτὰ ἡδὴ ἐτῶν ὁ διδάσκαλός μου,
ὁ Παππᾶ Φλούτης, Θεὸς συγχωρέσει τον, εἶχε
βεβαιώσει τὸν πατέρα μου, ὅτι ἔμαθον πλέον ὅσα
γράμματα ἀκοῦσιν εἰς ἀνθρώπον μέλλοντα νὰ
μετέλθῃ τὸ ἐμπόριον· ὁ δὲ πατήρ μου εἶτε πει-
σθεὶς ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ ἀγαθοῦ ἱεροδιδασκά-
λου, εἶτε θεωρῶν ὠφελιμώτερον τοῦ πρακτικοῦ
βίου τὸ σχολεῖον, δὲν ἐνέκρινε νὰ μὲ ἀφήσῃ εἰς
Χίον πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν σπουδῶν μου, ἀλλὰ
μ' ἐπῆρξεν ἔκτοτε εἰς Σμύρνην, παραλαβὼν με
κατ' ἀρχὰς μὲν ὡς μαθητευόμενον, μετ' οὐ δὲ
πολὺ ὡς ἐπαῖρον εἰς τὸ ἐμπορικόν του κατὰ-
στημα.